

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av miljöskyddslagen och till vissa lagar som har samband med den, utlåtande till miljöministeriet

Miljöhälsosektionen 11.06.2026
1339/03.00/2026

Beredning och tilläggsuppgifter
I stadsveterinär-hygieniker Tiina Tiainen
förnamn.efternamn@borga.fi

Miljöministeriet begär utlåtanden senast den 6 juli 2026 från kommunerna Askola, Iapträsk, Mörskom, Borgnäs, Pukkila och Sibbo samt från städerna Borgå och Lovisa om utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av miljöskyddslagen och till vissa lagar som har samband med den. Vem som helst kan lämna ett utlåtande. Utlåtandet ombeds i första hand lämnas genom att besvara remissen via utlåtandetjänsten: www.utlatande.fi.

Avsikten är att genom denna proposition delvis sätta i kraft Europeiska unionens omarbetade direktiv (EU) 2024/3019 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse. Avsikten är att det nationella genomförandet av direktivet ska delas upp i två delar. Det propositionsutkast som nu är på remiss är den första delen av denna helhet.

I denna proposition föreslås det att miljöskyddslagen, lagen om vattentjänster, lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen, och lagen om samhällsbyggande (under beredning) ändras. Målet är att bereda propositionen så att den kan överlämnas till riksdagen hösten 2026. Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

Det föreslås att det till miljöskyddslagen fogas bland annat en med avseende på tillämpningen av skyldigheterna att behandla avloppsvatten från tätbebyggelse och de ekonomiska konsekvenserna av detta central definition av direktivstötort. Det föreslås också att det till miljöskyddslagen fogas bestämmelser om fastställande av områden som är kvävekänsliga eller fosforkänsliga samt områden som är känsliga för mikroförroreningar samt om riskbedömning av avledningen av avloppsvatten från tätbebyggelse. Därtill föreslås det att det i den lagen inkluderas bland annat bestämmelser om bestämning av den belastning avloppsvatten från tätbebyggelse tillför och om återanvändning av vatten som behandlats i ett reningsverk, om de allmänna kraven på planeringen och användningen av reningsverk som renar avloppsvatten från tätbebyggelse samt vissa centrala definitioner.

Till lagen om vattentjänster fogas enligt förslaget nya bestämmelser om fastställande av vattentjänstverkens verksamhetsområden, lämnande av information om friheten att ansluta sig till spillvattennätverk, de krav som ställs på spillvattennätverk samt om tillgång till information om och meddelande av information om spillvatten.

Till lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen fogas enligt förslaget en möjlighet att avvika från de bindande kraven på att uppnå miljömålen för vatten om vissa krav uppfylls.

Till lagen om samhällsbyggande fogas enligt förslaget bestämmelser med stöd av vilka kommunerna för vissa tätorters del ska effektivisera den allmänna hanteringen av dagvatten samt riskhanteringen i fråga om översvämningar från avlopp med blandat avloppsvatten.

I utkastet till proposition ingår vissa utkast till förordningar för att ge en helhetsbild. Utkasten till förordningar och motiveringspromemoriorna sänds på remiss senare när behandlingen av propositionen i riksdagen har framskridit.

Följande paragrafer i lagen berör uppgifter inom miljöhälsovården:

Miljöskyddslagen

I 110 g § föreskrivs om definitioner som hänför sig till behandlingen av avloppsvatten från tätbebyggelse. Paragrafen innehåller fem definitioner: biokemisk syreförbrukning, personekvivalent, begreppet avloppsvatten från tätbebyggelse, begreppet hushållsavloppsvatten från tätbebyggelse, begreppet industri- och anläggningsavloppsvatten samt mikroförorening.

I 110 i § föreskrivs om fastställande av direktivtätorter. Regleringen baserar sig på nationella behov. Finlands miljöcentral ska åläggas att vart tionde år för Tillstånds- och tillsynsverket utarbeta ett förslag till de områden inom Finlands territorium med undantag för Åland, där belastningen från bosättningen uttryckt i personekvivalenter uppgår till minst 1 000 pe per hektar, i kombination med eller oavsett företagsverksamhet och med en densitet på minst 25 pe per hektar. Dessa områden ska benämnas direktivtätorter.

I 110 k § föreskrivs om en allmän skyldighet att vid planering och underhållet av reningsverk som renar avloppsvatten från tätbebyggelse beakta årstidsenliga variationer i belastningen samt klimatförändringens konsekvenser. Platser för utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse ska i möjligaste mån väljas så att de skadliga konsekvenserna för vattendragen blir så små som möjligt.

I 110 l § föreskrivs om krav som gäller situationer där behandlat avloppsvatten från tätbebyggelse återanvänds. Återanvändningen av renat avloppsvatten från tätbebyggelse får inte äventyra det mottagande vattendragets ekologiska flöde eller orsaka miljöföroreningar, det vill säga skadliga effekter på miljön eller människors hälsa. Dessutom ska vid återanvändning av behandlat avloppsvatten beaktas de förvaltningsplaner som avses i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen.

I 110 m § föreskrivs om en riskbedömning av utsläpp av renat avloppsvatten från tätbebyggelse. Tillstånds- och tillsynsverket ska identifiera och bedöma de risker som utsläpp av behandlat

avloppsvatten från tätbebyggelse i vattendrag kan medföra för miljön. Vid bedömningen ska de vattenförekomster som det behandlade avloppsvattnet leds till eller som det kan påverka beaktas. Vid riskbedömningen ska beaktas:

- 1) årstidsvariationer och extrema väderfenomen,
- 2) kvaliteten på vattnet i en sådan vattenförekomst
  - a. som används för uttag av vatten för produktion av hushållsvatten,
  - b. där det bedrivs för vattenbruk,
  - c. där det finns en sådan badstrand som avses i lagstiftningen inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde,
- 3) grundvattenförekomstens status och de miljömål som uppställts för den,
- 4) status för den ytvattenförekomst som tar emot behandlat avloppsvatten och de miljömål som uppställts för den,
- 5) den marina miljöns tillstånd, och
- 6) andra väsentliga risker som föranleds av avledning av behandlat avloppsvatten från avloppsreningsverket.

Enligt motiveringstexterna ska man vid bedömningen samarbeta med vattentjänstverket, kommunens hälsoskyddsmyndighet samt andra behövliga myndigheter och sakkunniginstitutioner.

I 110 n § föreskrivs om utarbetande av en riskbedömning. Tillstånds- och tillsynsverket ska göra en riskbedömning av avledning av behandlat avloppsvatten från tätbebyggelse anläggnings- och vattenförekomstvis. Enligt motiveringstexterna ska de myndigheter som avses i miljöskyddslagen, hälsoskyddslagen och lagen om vattentjänster ska beakta den färdiga riskbedömningen och vidta åtgärder. Sådana åtgärder kan till exempel vara att se över avloppsreningsverkets kontrollprogram samt att bedöma behovet av att utvidga avloppsnätet.

I 110 o § föreskrivs om förfarandet vid utarbetande och revidering av riskbedömningen. Tillstånds- och tillsynsverket ska genom en offentlig kungörelse delge ett utkast till riskbedömningen av utsläpp av behandlat avloppsvatten från tätbebyggelsen och begära behövliga utlåtanden. Tillstånds- och tillsynsverket ska offentliggöra ett sammandrag av den färdigställda riskbedömningen i sitt datanät. Riskbedömningen ska ses över och vid behov uppdateras till behövliga delar med sex års mellanrum.

I 110 q § föreskrivs om förfarandet och beslutet vid fastställandet av kväve- och fosforkänsliga områden. Regleringen av förfarandet baserar sig på nationella behov.

I 110 r och 110 s §§ föreskrivs om områden som är känsliga för mikroförroreningar. Finlands miljöcentral ska åläggas att med sex års mellanrum lägga fram ett förslag för Tillstånds- och tillsynsverket till områden i Finland med undantag för Åland där koncentrationerna eller ackumuleringen av mikroförroreningar från reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse skulle utgöra en risk för miljön eller människors hälsa. Med mikroförroreningar avses ämnen eller deras

nedbrytningsprodukter enligt artikel 3 i EU:s kemikalieförordning (REACH). Tillstånds- och tillsynsverket ska meddela beslut om områden som är känsliga för mikroföroreningar efter ett remissförfarande.

Lagen om vattentjänster

I 13 a § föreslås bli fogad en ny bestämmelse enligt vilken vid planering, byggande och underhåll av avloppsnät ska bästa tillgängliga tekniska kunskap användas, med beaktande av variationer i belastningen under olika årstider och av exponeringen för klimatförändringen. Vid planeringen av avloppsnät ska dessutom särskild uppmärksamhet fästas vid mängden avloppsvatten från tätbebyggelse och dess egenskaper, förhindrande av läckage, infiltration eller felaktigt anslutna inflöden i uppsamlingssystem samt begränsningar av översvämningar av blandat avlopp som uppstått till följd av kraftig nederbörd.

Lag om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen

I 20 d § föreskrivs om de situationer som gäller avloppsreningsverk för tätbebyggelse där undantag från miljömålen kan tillämpas.

Förutsättningarna för undantag är följande:

- Nyttan med avloppsreningsverket inte kan uppnås på andra sätt på grund av teknisk genomförbarhet eller på grund av orimliga kostnader. Med nyttan avses bland annat människors hälsa eller den allmänna säkerheten.

- Alla tekniskt genomförbara åtgärder ska vidtas för att minimera skadliga konsekvenser och negativa effekter i de vattenförekomster som belastningen riktas direkt mot samt i nedströms belägna vattenförekomster som påverkas negativt.

Lag om samhällsbyggande

I 62 a § ska kommunerna åläggas att vart sjätte år inom sitt område specificera de direktivtätorter som avses i 110 j § i miljöskyddslagen, vars belastning enligt 110 i § i miljöskyddslagen, uttryckt i personekvivalenter är minst 10 000, men mindre än 100 000 personekvivalenter, och där det finns risk för förorening av miljön eller människors hälsa till följd av översvämningar av förorenat dagvatten eller blandat avloppsvatten från överbelastade separata avloppsledningar som uppstått på grund av kraftig nederbörd.

I 62 b § föreskrivs om upprättande av en dagvattenhanteringsplan. Kommunen är skyldig att utarbeta planen för direktivtätorter där belastningen, uttryckt i personekvivalenter, uppgår till minst 100 000 personekvivalenter samt för de direktivtätorter där kommunen enligt 62 a § har konstaterat att det förekommer en risk för förorening av miljön till följd av översvämningar av förorenat dagvatten från separata avloppssystem eller blandat avloppsvatten från överbelastade separata avloppsledningar som uppstått på grund av kraftig nederbörd.

I 62 c § föreskrivs om innehållet i dagvattenhanteringsplanen. I planen ska alla avrinningsområden som faller inom dagvattenhanteringsområdet beaktas i sin helhet, samt med utgångspunkt i de risker som föreligger, kvaliteten på det dagvatten

som leds ut via avloppsnätet och dess påverkan på vattenmiljön samt beredskapen för ökad nederbörd och kraftiga regn. Planen ska dessutom innehålla uppgifter om blandat avlopp i området samt mål för att minska bräddningar från dessa till följd av kraftiga regn och de åtgärder som behövs för att nå dessa mål.

I 62 d § föreskrivs om samarbete vid beredningen och om de bestämmelser som ska iakttas vid beredningen.

Dagvattenhanteringsplanen ska utarbetas i samarbete med vattentjänstverket och vid behov i samarbete med grannkommunen eller grannkommunerna.

Miljöhälsovårdschefen

Miljöhälsosektionen beslutar ge följande utlåtande i ärendet:

Miljöskyddslagen

110 g §: Begreppet "Återanvändning av avloppsvatten från tätbebyggelse" är nytt i Finland och det vore lämpligt att definiera det i miljöskyddslagen.

110 l §: Återanvändning av renat avloppsvatten från tätbebyggelse bedrivs ännu inte i Finland. Miljöhälsosektionen anser att återanvändningen inte får medföra några hälsorisker. Detta krav bör fogas till miljöskyddslagen. Förbudet mot att orsaka miljöföroreningar omfattar inte situationer där en eventuell hälsorisk inte är kopplad till det mottagande vattendraget utan till själva användningen, till exempel som bevattningsvatten. För återanvändning av renat avloppsvatten från tätbebyggelse bör rutiner skapas för att säkerställa att det inte uppstår några hälsorisker i något skede av återanvändningen.

110 m §: Miljöhälsosektionen anser att en bedömning av miljö- och hälsoriskerna i samband med avledning av renat avloppsvatten från tätbebyggelse är ett mycket nödvändigt nytt krav. Enligt lagutkastet skulle man i riskbedömningen inte bara beakta renat avloppsvatten, utan också miljökonsekvenserna och hälsoeffekterna av orenade avloppsvatten som förbiletts vid reningsverket för målvattendraget. Sektionen anser att även överströmningar av orenat avloppsvatten från pumpstationer som inträffar vid kraftiga regn och störningar bör beaktas i riskbedömningen.

Sektionen anser att den kommunala miljöhälsovårdens möjlighet att påverka riskbedömningen är viktig. Sektionen är dock bekymrad över om resurserna inom miljöhälsovården är tillräckliga. Bara under våren 2026 har nya uppgifter för miljöhälsovården föreslagits i flera utkast till lagändring som gäller sektorn.

Lagutkastets formulering begränsar bedömningen av vattenförekomstens kvalitet, som ska beaktas vid riskbedömningen, till endast de fall där vattnet från vattenförekomsten används för att producera hushållsvatten. Sektionen anser att det är viktigt att

riskbedömningen även beaktar användningen av naturvatten i livsmedelsproduktionen eller i primärproduktionen av livsmedel. Enligt livsmedelslagstiftningen får rent naturvatten användas till exempel vid hantering och tvättning av fiskeriprodukter samt vid isframställning.

110 r och 110 s §: Miljöhälsosektionen anser att det är viktigt att skyldigheten att utarbeta ett förslag och fatta beslut om områden där halterna eller ackumuleringen av mikroföroreningar skulle utgöra en risk för miljön eller människors hälsa utvidgas så att den utöver reningsverk för avloppsvatten från tätbebyggelse även omfattar betydande reningsverk för industri- och anläggningsavloppsvatten.

Lagen om vattentjänster

13 a §: Den nya bestämmelsen som förpliktar till att vid planeringen av avloppsnät fästa särskild uppmärksamhet vid förhindrande av läckage, infiltration eller inflöden i avloppsnätet samt begränsningar av översvämningar som uppstått till följd av kraftig nederbörd är behövlig. Skyldigheten bör utvidgas till att även omfatta underhåll och utveckling av avloppsnät.

Lagen om samhällsbyggande

62 c §: Miljöhälsosektionen anser att de nya mål som ska införas i dagvattenhanteringsplanen för att minska bräddningen till följd av kraftig nederbörd samt åtgärder för att nå dessa mål bidrar till att minska hälsoriskerna i livsmiljön.

62 d §: Miljöhälsosektionen anser att också kommunens miljövårds- och hälsoskyddsmyndigheter bör höras vid beredningen av planen för hantering av dagvatten.

Miljöhälsosektionen har inget annat att tillägga i ärendet.